

Абаһан уялгая дүүргэ, хэлэһэн үгэдөө хүрэ.

1960 ОНОЙ ХОЁРДОХИ КВАРТАЛДА АБАҢАН УЯЛГАЯ ДҮҮРГЭХҮН ТҮЛӨӨ

Хэлэһэн үгэмнай хазайрхагүй

(Кяхтын аймагай Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ А. Н. СОКОВИКОВОЙ үгэһөө)

Колхоз 1960 оной 1-дэхи сароос нилээд ехэ мяха турьяаар алаһан түсэбөө 2 дахин ала мяха тушаалгаар абаһаа 135 процент дүүргэ. Шуудайнгаа оролдосотой алаһан ашаар энэ амруулабади. Жэшээлхэд, үгэмнай эрхим малшад нүхэд Шулгына гэгшэд үбэ даадаг малаа хайнаар сүүдхэд толгой бүрөө 680 граммаар шэгнүүмээгээ. Мүн гахайшан Шулгына шахагдажа гахайнуудай тус бүриний сүүдхэдээ 480 граммаар үбэ байха юм. Тэрэнэй гахайнуудай толгой бүрүүгүр дунда зэргээр 83 үбэ татаа.

Хү наалгаар зарим тэды амжалта туйлагдаа. Үнгэрэгшэ гурбан харын туршада 1800 центнер хү тушаажа, колхознай уялгая дүүргэ. Хоёрдох квартал соо 2000 центнериһээ бага бэшэ хү тушааха уялгатайбди. Тэрэнээ заагагүй дүүргэхэбди, хэлэһэн үгэмнай хазайрхагүй.

1000 гахай нэгэ доронь харууһалхаб

(Мухаршэбэрай „Эрдэм“ совхозой гахайшан Н. Н. ПУШКАРЕВОЙ үгэһөө)

Гурбадахи жэлээ гахайн фермэдэ хүдэлжэ байнаб. Партийн ЦК-гэй декабрийн Пленумдэ хабаадан Украиннын суута гахайшан Ярослав Чижэй дүршэлтэй танилсаад, тэрэнэй жэшээгээр ажаллахаар шийдэһэн байгааб. Би энэ жэлдэ 1100 гахай шахажа, хамта 880—900 центнер мяха тушааха зорилго табинхайб.

Мүнөө 600-аад гахай шахагдажа байна. Фермыннай хүдэлмэри бүхыдөө оньожоруулагданхай. Гахаймнай байра досоогоо бишыхан түмэр харгытай. Тэжээл шэрэхэ, шэбхэ шохой гаргаха хүдэлмэри хүсэ бага хэрэглэнэ. Томо цистернэһээ соргоор гоожодог уһа гахайнууд зоргоороо уужа байдаг. Тийн ганса хүнэй хүсөө олон гахайнууд харууһалдана. 600 гахай нэгэ доронь харууһалжа, эдээлүүлжэ байхада, ажаллаа ехэ хүндшөөнэгүйб. Хүдэлмэриннай баран оньожоруулагдаа ха юм. Тиймэһээ үшөө 400 гахай нэмжэ абаад, тэдэнээ 1000 толгой болгожо харууһалха хүсэлэнтэйб. Бичурын совхозой гахайшан Мария Конечных намтай мүрысэдэг юм. Тэрэ абаһан уялгая дүүргэхин хойноһоо ехэ оролдожо байнхай. Би нүхэр М. Конечныхтэй мүрысэжэ байхада тэрэнээ дутуугүйгөөр ажаллаха, мүрысөөндэ булигдахагүйе оролдохо байнаб.

Үбһэ тэжээл өөһэдөө бэлдэхэбди

(Кяхтын совхозой ахалагша хонишон Б. ДОРЖИЕВАЙ үгэһөө)

Хонишад тобир тарган болго байнхай. Үбэлэй һарада абаһан хурьгадһаа нэгэ хонишын гарзалаагүй. Январиһээ хойшо даадаг хонишын толгой бүриһөө 97 үбэ абади.

Хонишад тобир тарган болго байдаг. Өөһэднүүг хүсөөр нёдондо жэлдэ 200-аад тонно силос даража абаад, тэрэнээ хурьгалһан хоништо эдоулжэ байнабди. Гална хоништо үдэрэй 400 грамм үбһэн, 0,5 килограмм зелёнко үгтэнэ. Хурьгалтаа ногооноор хатаанһан үбһэ эдоулһабди. Тэрэннэ нёдондо зун сабажа, 100 гаран центнер хатажа абаһан байгаабди. Хонишод өөһэдөө үбһэ тэжээл бэлдэжэ байха ёһотой. Энэ жэлдэ бидэ зелёнко тариха ургууһабди. Тийхэдэ 32 гектар сабылан колхозоймнай правлени даалгажа үгөө. Сабылангаа һайса үгтэжүүлжэ, уһалжа, үбһэ ногоо элбэгээр бэлдэжэ абахабди.

Кяхтын аймагай «Забайкалец» колхозой тугалшан П. Носкова хонишад дүршэл тухай хөөрөжэ байна.

КОМИССИНИ АБАҢАН ШИИДХЭВЭРИНЬЭЭ

Кяхтын айкомунда, аймгүйсүүдта, колхоз, совхозуудай тугалшэдтэ доро дурсагдаг зорилгонуудта айна хандуульхынь комисси дунда долоон жэлэй хоёрдохи тарилгынь һайн бэлдхэлдэ утаад, агротехническэ заарон наринаар сахин, богорто хэжэ дүүргэхэ ёһотой зорилгоор мүнөө нэгшэ хөргүйгөөр тарилгада бэлдэ дутагдалнуудтай шууд тэмсэжэ, машина, техникэ барине, үрлэй хүрэнгээ һайн шанарта хүргэхэ хүдэлмэниһээ гэхээр дүүргэхыс болгоно үдэ хүрэнгэ аргаар хэдгэ болон «Эрдэм» колхозой дүршэлынь мүнөө колхоз, совхозуудта үргэжэ гэхэ дурадхана.

Гадна комиссин гэгшүүд нэгдэхин кварталы социалистическэ уялгын амжалтатыйгаар дүүргэдхэни урмашан тэмдэглэхэ зуураа, хоёрдохи кварталынгаа уялгы урагшатайгаар дүүргэхин тула тон шанга журам тогтоохынь КПСС-эй айкомундай, аймгүйсэдкомуудай, мүн колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилгшэдтэ дурадхана. Һара бүридэ абаһан уялгая дүүргэхэ гэгшэ шухала зорилго болон.

ажабайдалда тон үргэнөөр нэбтэрдүүлэгдэжэ, нитын баялыгы арбажуула хэрэгтэ түлхисэ болжо, долоон жэлэй түсэб болзорноон урид бэлүүлгы хангаха зэргэтэй. Колхоз, совхозууднай мүнөө айнуудһаа тугал буруунууды, томо мал худалдажа абаха хүдэлмэри аирелин түрүүшын хахадта дүүргэжэ, ерэхэ жэл мяха, хү бүри хээр абаха зорилгодоо үндэй һуури табижа болон.

Ш А М Д А

Хүгжэмнэй С. УЛАХАНОВАЙ

Угэнь Д. ДАМБАЕВАЙ

Галтай илламаар энэгээд, Наашаа, басаган, наашаагыш. Уянхан гараараа хууудээд, Уринаар намаяа хөөршөөгыш. Дабталга

Галтай хурса харсаараа Гахар зурхым татабалши. Харажал ханангүй шамайгаа, Харажал-харажал байналби. Дабталга

Хатар, зугаа наадан дээрэ Хамагай сэдхэл буянаш. Олонхон хүнүүдэй сээжые Омгорхож, бээрар халанаш. Дабталга

Хаанаһаа шамтай ушараабиб,— Хамта зугаалха зүрхэмгүйл. Сэсэнхэн харахан нүдэлшини Сэдхэхэлэм гунигы таанагүйл. Дабталга

МАГТААЛТАЙ ГАХАЙШАН

Иволгын аймагай түб тосхонһоо тээ наахана, тэгшэ талын тохойдо совхозой гурбадахи отделени байрланхай юм. Энэ ажахын тиймэ ехэ бэшэ байбашы, ажал хүдэлмэринь урагшатай хайнаар ябажа, алдаршан түрүүшүүлэй тоо жэлһээ жэлдэ, һараһаа һарада олошоржо байдаг. Эндэхи суута хаалһад Анна Баран, Екатерина Семенова, Валентина Степаненко, Мария Жаркова гэгшэдэй үнгэрһэн жэл үнээн бүриһөө 3000-һаа дэвшэ литр һу һаажа абаһанын гансашы аймагта бэшэ, бүхы республика доторнай мэдэжэ бшуу. Тээд эдэ хаалһаднай мүнөөшые алдар солобо алдангүй, улам эршэмтэйгээр ажаллажа байдаг.

Түүхэтэ долоон жэлэй хоёрдохи жэлэй ябажа байхада отделенин бүхы малшад ажал хүдэлмэридөө амжалта туйлажа, арадтаа магтуула. Байгша ондо совхоздо, гахайн тоо толгой олошоруулжа, тарган мяха ехээр абаха тушаа нилээд ехэ юмэн хэгдээ, хэгдэжэе байна.

Һая гарһан поршоонхонунда баһал тусгаар харууһалга эмхидхэхэ аргын тон шухала байһанине түрүү гахайшан онсолон тэмдэглэнэ. Жэшээлхэд, гараһаа 5—7 хоноһон поршоонхонунда үнэһэ, хөө гэхэ мэтын минеральна тэжээл, пеэһэн дээрэ хуураһан орооһо эдоулдэг. Баһаһа нимэрэ эдээлүүлдэг поршоонхонунда түргэнөөр бөжөжэ, хоёр һара хүртээрөө эдэ хоолдоо гүйсэд даадагдажа, тус тустаа 16—18 килограмм татадаг. Хоёр һаратай болоһон поршоонхонунд эхэһээ һалгаагдажа, дүрбэн һаратай болотороо тэжээлэй тусхай рационоор эдээлүүлэгдэнэ. Һүүдээрнэ эдэ поршоонхонунд шахалганда табигдадаг.

Түүхэтэ долоон жэлэй хоёрдохи жэлэй ябажа байхада отделенин бүхы малшад ажал хүдэлмэридөө амжалта туйлажа, арадтаа магтуула. Байгша ондо совхоздо, гахайн тоо толгой олошоруулжа, тарган мяха ехээр абаха тушаа нилээд ехэ юмэн хэгдээ, хэгдэжэе байна.

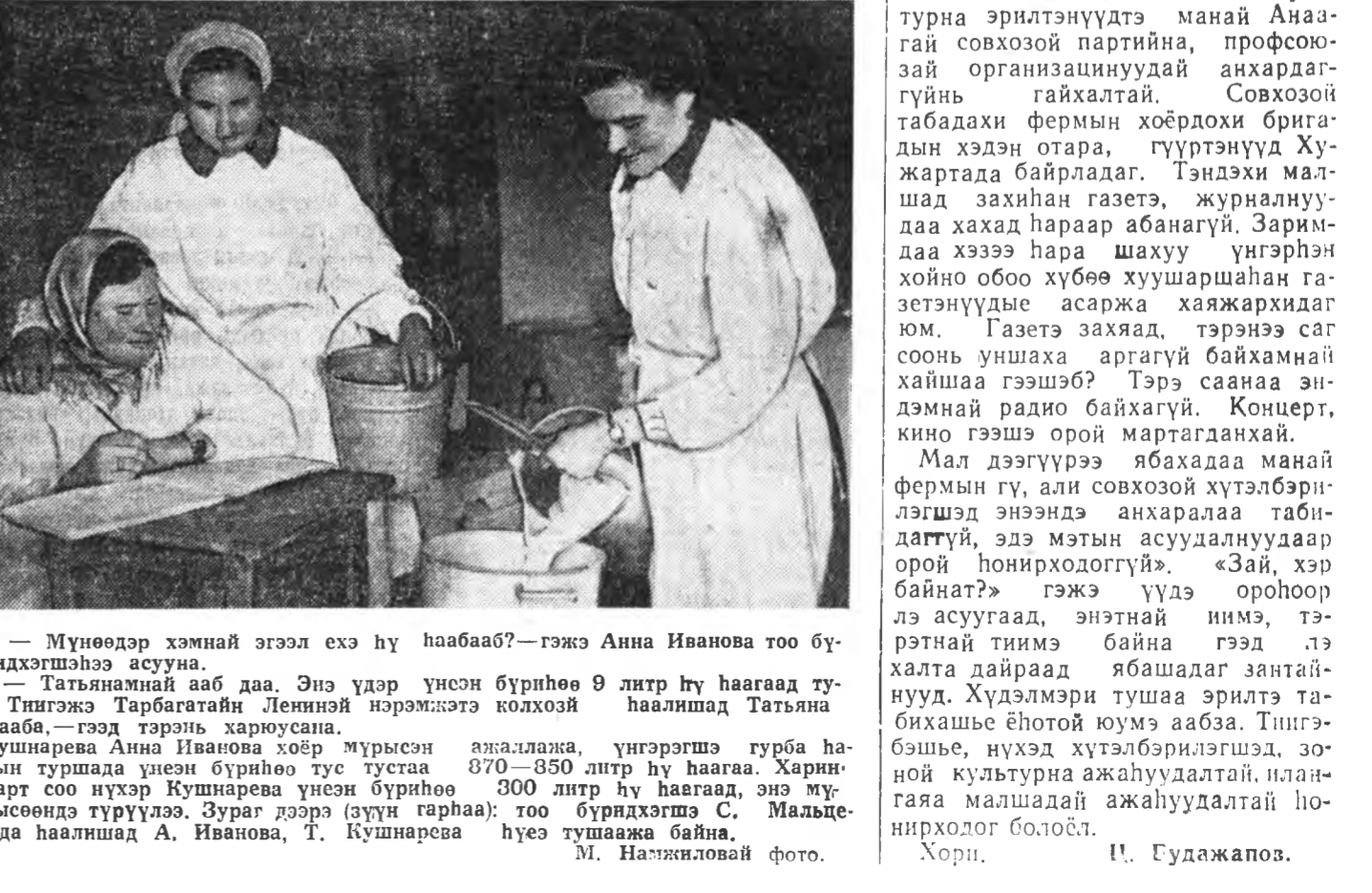
Һая гарһан поршоонхонунда баһал тусгаар харууһалга эмхидхэхэ аргын тон шухала байһанине түрүү гахайшан онсолон тэмдэглэнэ. Жэшээлхэд, гараһаа 5—7 хоноһон поршоонхонунда үнэһэ, хөө гэхэ мэтын минеральна тэжээл, пеэһэн дээрэ хуураһан орооһо эдоулдэг. Баһаһа нимэрэ эдээлүүлдэг поршоонхонунда түргэнөөр бөжөжэ, хоёр һара хүртээрөө эдэ хоолдоо гүйсэд даадагдажа, тус тустаа 16—18 килограмм татадаг. Хоёр һаратай болоһон поршоонхонунд эхэһээ һалгаагдажа, дүрбэн һаратай болотороо тэжээлэй тусхай рационоор эдээлүүлэгдэнэ. Һүүдээрнэ эдэ поршоонхонунд шахалганда табигдадаг.

Һая гарһан поршоонхонунда баһал тусгаар харууһалга эмхидхэхэ аргын тон шухала байһанине түрүү гахайшан онсолон тэмдэглэнэ. Жэшээлхэд, гараһаа 5—7 хоноһон поршоонхонунда үнэһэ, хөө гэхэ мэтын минеральна тэжээл, пеэһэн дээрэ хуураһан орооһо эдоулдэг. Баһаһа нимэрэ эдээлүүлдэг поршоонхонунда түргэнөөр бөжөжэ, хоёр һара хүртээрөө эдэ хоолдоо гүйсэд даадагдажа, тус тустаа 16—18 килограмм татадаг. Хоёр һаратай болоһон поршоонхонунд эхэһээ һалгаагдажа, дүрбэн һаратай болотороо тэжээлэй тусхай рационоор эдээлүүлэгдэнэ. Һүүдээрнэ эдэ поршоонхонунд шахалганда табигдадаг.

Нүхэр Гутник гахайшанаар 4—5 жэлэй туршада ажаллаха зуураа, баян дүй дүршэлтэй болоо. Нёдондо жэл дажа байһан эхэ гахай бүриһөө дунда зэргээр 20—20 поршоонхо абажа, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлһэн юм. Байгша оной эхинһээ хойшо эхэ гахай бүхэнһөө 9 поршоонхо абаад, хайнаар түлжүүлжэ байнхай. Гадна нүхэр Гутниктай таргалуулжа байһан 130 поршоонхо шэгнүүрээ түргэнөөр нэмээнэ. Үнгэрһэн февраль һарада тус бүридөө сүүдхэд дунда зэргээр 733 граммаар нэмээ һэн. Гахайнуудай шэгнүүры сүүдхэдэй нимэ ехээр нэмэһэн нүхэр Гутник аймагай гахайшад дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлбэ. Бэрхэ гахайшан энэ амжалтаараа һанаагаа амарангүй, үшөө эршэмтэйгээр

Һая гарһан поршоонхонунда баһал тусгаар харууһалга эмхидхэхэ аргын тон шухала байһанине түрүү гахайшан онсолон тэмдэглэнэ. Жэшээлхэд, гараһаа 5—7 хоноһон поршоонхонунда үнэһэ, хөө гэхэ мэтын минеральна тэжээл, пеэһэн дээрэ хуураһан орооһо эдоулдэг. Баһаһа нимэрэ эдээлүүлдэг поршоонхонунда түргэнөөр бөжөжэ, хоёр һара хүртээрөө эдэ хоолдоо гүйсэд даадагдажа, тус тустаа 16—18 килограмм татадаг. Хоёр һаратай болоһон поршоонхонунд эхэһээ һалгаагдажа, дүрбэн һаратай болотороо тэжээлэй тусхай рационоор эдээлүүлэгдэнэ. Һүүдээрнэ эдэ поршоонхонунд шахалганда табигдадаг.

Һая гарһан поршоонхонунда баһал тусгаар харууһалга эмхидхэхэ аргын тон шухала байһанине түрүү гахайшан онсолон тэмдэглэнэ. Жэшээлхэд, гараһаа 5—7 хоноһон поршоонхонунда үнэһэ, хөө гэхэ мэтын минеральна тэжээл, пеэһэн дээрэ хуураһан орооһо эдоулдэг. Баһаһа нимэрэ эдээлүүлдэг поршоонхонунда түргэнөөр бөжөжэ, хоёр һара хүртээрөө эдэ хоолдоо гүйсэд даадагдажа, тус тустаа 16—18 килограмм татадаг. Хоёр һаратай болоһон поршоонхонунд эхэһээ һалгаагдажа, дүрбэн һаратай болотороо тэжээлэй тусхай рационоор эдээлүүлэгдэнэ. Һүүдээрнэ эдэ поршоонхонунд шахалганда табигдадаг.

— Мүнөөдэр хэмнай эгээл ехэ хү һаабааб?— гэжэ Анна Иванова тоо бүрдхэһээ асууна. — Татянамай ааб даа. Энэ үдэр үнээн бүриһөө 9 литр һу һаагаад тугалшэ Татяна Тингэжэ Тарбагатайн Лениной нэрэмжэтэ колхозой хаалһад Татяна шаба,— гэжэ тэрэн харюусаана. Кушнарева Анна Иванова хоёр мүрысээн ажаллажа, үнгэрэгшэ гурба харын туршада үнээн бүриһөө тус тустаа 370—350 литр һу һаагаа. Харинмарт соо нүхэр Кушнарева үнээн бүриһөө 300 литр һу һаагаад, энэ мүрысөөндэ түрүүлээ. Зураг дээрэ (зүүн гарһаа): тоо бүрдхэгшэ С. Мальцева хаалһад А. Иванова, Т. Кушнарева һүеэ тусажа байна. М. Нажиловой фото.

Бурядай, мүн бусадшые область, хизаарнуудай хүдөө ажахын, түрүүшүүлэй дүй дүршэлынь хаа хаанагай дэлгэрүүлхынь партийна, советскэ оргунуудта, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилгшэдтэ комисси дурадхана. Түрүүшүүлэй дүй дүршэл хадаа колхоз, совхозууды

